

NÁVOD NA PRÁCI S OFFLINE VYPŮJČITELNÝMI E-KNIHAMI

V čtečkách můžete číst vlastní (koupené) e-knihy, ale vždy před odevzdáním čtečky je musíte vymazat! Knihovny PŘF vám doporučují odborné e-knihy, které PŘF zakoupila a které je možné si stáhnout celé na omezenou dobu, tzv. **offline výpůjčka**.

Vypůjčit si odborné e-knihy můžete ze systému Ebrary, nebo Netlibrary (Ebscobooks):

1)EBRARY:

vyberte knihu z Ebrary:

Buď ze seznamu eknih na webu EIZ - <http://lib.natur.cuni.cz/BIBLIO/ebooks> :

The screenshot shows the website interface for EIZ. At the top, there is a navigation menu with options like 'Aktuality', 'Časopisy PŘF UK', 'Elektronické databáze', 'Elektronické knihy', 'Dostupné katalogy', and 'Další informace'. Below the menu, there is a search bar with the text 'Vyhledávání e-časopisů' and a 'Vstup do katalogu' button. A small text box explains that the section contains links to licensed electronic books available on PŘF UK computers. Below this, there is a section for 'E-books' with a search bar and a 'zobrazit' button. The search results show a list of books, with the first one being 'Geomorphological Landscapes of the World' by Higon, Piotr.

Nebo z centrálního Knihovního katalogu UK:

The screenshot shows the Central Catalog of the University of Karlovy v Praze. The search results are displayed in a table with columns for 'Ověřeno', 'Autor', 'Název', 'Rok', 'Druh dok.', 'Exempláře', and 'Ext. vozba'. The first result is 'Geomorphological Landscapes of the World' by Higon, Piotr, published in 2010. The 'Ext. vozba' button is highlighted with a green box, indicating that the book is available for external viewing.

E-kniha se otevře na platformě EBRARY.

Lze ji číst online (systém ebrary Reader), v tomto se nemění nic od jiných elektronických online zdrojů.

Pro čtení v offline režimu, a to buď v čtecím zařízení (čtečce), nebo na počítači, je potřeba eknihu stáhnout -> zvolte položku DOWNLOAD (*1)

Chapter 9
The Gran Sabana: The World's Finest Quartzite Karst?

Robert A.L. Wray

Abstract The Gran Sabana is typical Venezuelan, with its huge main shield, mesa or tepal that tower over 1000 m above the lowlands, undoubtedly from one of the world's more spectacular landscapes. These vertically well-developed quartzite table mountains are composed of Pre-Cambrian Roraima Group quartzites and sandstones, and cover a series of regional platform surfaces. Because of their isolation the summits are often biologically unique. Extremely long periods of geologic stability and weathering have produced a vast range of karstic forms in the quartzites, such as caves, towers, pillars, and smaller karrens. Quartzite is not a rock usually associated with karst forms, but here they are expressed better than anywhere else in the world. Sections of the Gran Sabana and its tepal are listed as World Heritage, and its remoteness and often-poor accessibility possibly make it the most poorly explored of the great geomorphological landscapes.

Keywords: karst • quartzite • subaerial weathering • table mountains • Venezuela

9.1 Introduction

Amongst the most impressive of the world's great scenic landscapes is the Gran Sabana of the humid tropical border of Venezuela, Guyana, and Brazil. The most impressive feature of the Gran Sabana is its spectacular quartzite mesa and here topography and highly developed quartzite karst formed in the Pre-Cambrian

et al. 1969) stand above the surrounding lowlands, each ringed by massive near-vertical cliffs often 1.000 m or more in height (Fig. 9.1). The Páramo Indian word for these table mountains is tepal.

Biologically the tepal summits are virtually unique ecosystems, almost shielded much of the time – so isolated they are said to have inspired Conan Doyle's 'Lost World'. All the tepals are remote, only about half have been extensively explored, and virtually unbroken cliffs mean that almost all tepal summits are only accessible by helicopter.

But it is not just the scale of the massive cliffs that make these tepals so impressive. A high rainfall, long geologic stability, and a vast time of exposure have given rise to a widespread and extremely impressive range of subaerial landforms – karst – within the quartzites. The Gran Sabana tepal here probably has the most intensively studied quartzite landscapes in the last 30 years (Chouksey and Puri 1984; Pringle and Searle 1985; Briceno and Schubert 1991; Briceno et al. 1990; Wray 1997a, b; Dean 1999). If any place could be considered a 'type' area for quartzite karst, the tepal of the Gran Sabana is certainly that place. These quartzite karst forms are comparable to those developed within many limestone, and include tower fields, miniature assemblages, overhangs and pillars, niches, pinnacles, collapse shafts and caves, and smaller karren (e.g. such as mounds and basins). The solubility of the quartzite is however very much lower than that of limestone.

These characteristics together mean that the Gran Sabana and its tepal are the most remarkable and well-developed quartzite karst areas in the

Table of Contents:

- Chapter 1 The Mackenzie Delta: An Archetypal Permafrost Landscape
- Chapter 2 The South Nahanni: High-Latitude Limestone Landscapes
- Chapter 3 Channelled Scablands: A Megaflood Landscape
- Chapter 4 Badlands of the Northern Great Plains: Hell with the Flies Out
- Chapter 5 Canyons and Arches: Windows on Landscapes in the American Southwest
- Chapter 6 Grand Canyons: The Puzzle of the Colorado River
- Chapter 7 Parícutin Volcano: To the Other Side
- Chapter 8 The Cockpit Country of Jamaica: An Island Within an Island
- Chapter 9 The Gran Sabana: The World's Finest Quartzite Karst?
- Chapter 10 Big Be Jamaica: A Metropolis Between Granite-Gneiss Massifs
- Chapter 11 Iguazu Falls: A History of Differential Fluvial Incision
- Chapter 12 The Southern Patagonian Andes: The Largest Mountain Ice Cap of the Southern Hemisphere
- Chapter 13 The Sky Valleys: An Ancient and Cold Desert in Antarctica
- Chapter 14 Etna's Escarpment: Mountains of Greenish Obscurity
- Chapter 15 Victoria Falls: Mist-on-Turkey - The Smoke That Thunders
- Chapter 16 Spitzkoppe: The World of Granite Landforms
- Chapter 17 Hamb Sand Sea: Large Dunes in an Ancient Desert
- Chapter 18 North: Eastern Niger: Sandstone Landscape of the Sahara
- Chapter 19 Mar Triangle: 891 Valleys and Volcanoes over Plate Obvergence
- Chapter 20 Dolomites: The Spectacular Landscape of the 'Pale Mountains'
- Chapter 21 Saxons: Bohemian Switzerland: Sandstone Rock Cities and Fascination in a Romantic Landscape
- Chapter 22 The Dorset and East Devon Coast: England's Geomorphological World Heritage Site
- Chapter 23 Fjords of Norway: Complex Origin of a Scenic Landscape
- Chapter 24 Iceland: Glaciers and Volcanoes in the North Atlantic
- Chapter 25 The Dead Sea Graben: Geomorphology of the Lowest Spot on Earth
- Chapter 26 The Western Ghats: The Great Escarpment of India
- Chapter 27 The Pishara Valley: A Product of a Natural Catastrophe
- Chapter 28 The Loess Plateau of China: Aeolian Sedimentation and Fluvial Erosion, Both with Superlative Rates
- Chapter 29 Sanggihang: The Incredible Granite Peaks of Eastern China
- Chapter 30 Guagele Karst: The Fenglin and Fengcong Karst of Guizhou and Yunnan
- Chapter 31 Mt. Fuji: The Beauty of a Symmetric Stratovolcano
- Chapter 32 Moku: The World's Most Spectacular Tropical Karst

Po kliknutí na „download“ se objeví výzva k zalogování se na Ebrary (nejste-li již zalogováni)

Download options:

To download a document, please click "Sign In" and log in to your personal ebrary account. For technical assistance, [click here](#) or email support@ebrary.com

OK

Odkaz k zalogování se nachází v pravém horním rohu (*2):

English | My Settings | **Sign In** | Help

Logovací systém probíhá v Centrální autentizační službě UK, není tedy potřeba si vytvářet nový profil na Ebrary, neboť pro zalogování se jsou potřeba celouniverzitní uživatelské jméno a heslo

Centrální autentizační služba UK

Přihlašovací jméno:

Heslo:

Upozornit před přihlášením k jiné aplikaci.

Přihlásit

Po zalogování se musíte znovu zvolit DOWNLOAD (samozřejmě krok vyzývající vás k zalogování se a povinnost tohoto kroku zmizí, když už zalogováni budete!) a otevře se vám nabídka, jak chcete eknihu stáhnout.

Máte na výběr si stáhnout omezený počet stran (40 ks) v PDF formátu (*a). Můžete si zvolit kapitolu, kterou chcete stáhnout, nebo určit rozsah stran, které chcete.

Druhou volbou je stáhnutí celé eknihy na omezenou dobu – zde 7 dní (*b).

Toto volte pro možnost čtení offline a nahrání do čtečky!

Download options: [Learn more](#)

Standard image-PDF format. One chapter (or page range) at a time.

Create an image PDF of the current chapter: **Chapter 9 The Gran Sabana: The W** (maximum 40 pages) *a

Create an image PDF of pages **79** to **79** (maximum 40 pages)

- Accessible on most computers and devices, including the Kindle, without additional software

Special format. The entire document.

Download the entire document for 7 days in Adobe Digital Editions format *b

- To access this encrypted file, you will need [Adobe Digital Editions](#), available free online
- Accessible on most computers and devices, but not the Kindle
- You may return the document early using Adobe Digital Editions

Downloaded files will appear on your desktop or in your 'Downloads' folder.
Annotations to downloaded files are not stored on your ebrary bookshelf.

Dokument se stáhne ve formátu **.acsm** a otevře se (otvíráte ho) v **Adobe Digital Editions („ADE“)**.

2)Ebsco:

Pro půjčování si e-knih na platformě Esco musíte mít vlastní osobní účet: Založit si osobní účet(*II). Kdo ho již má, je potřeba, aby se zalogoval (*I):

Jste-li přihlášení, vyberte si e-knihu a zvolte položku **STÁHNOUT TUTO E-KNIHU**

Publikace se stáhne ve formátu **.acsm** a otevře se (otvíráte ho) v **Adobe Digital Editions („ADE“)**.

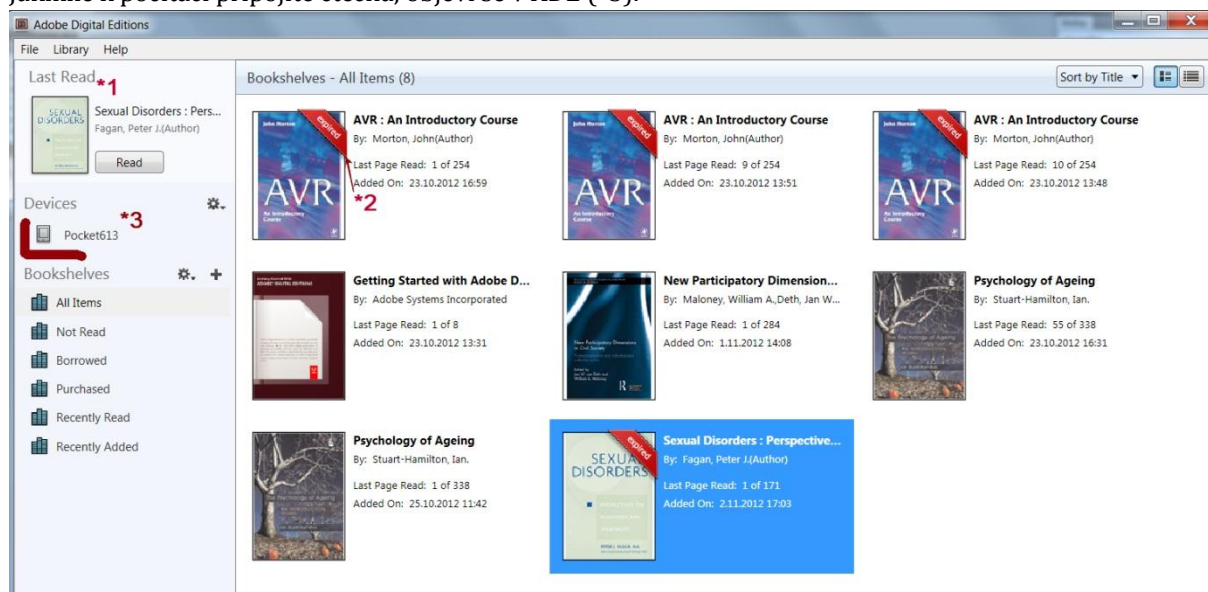
ADE je nástroj pro správu své sbírky digitálních knih, krom funkce potřebné pro čtení knih v režimu offline výpůjčky, lze v něm knihy třídit, označovat a vyhledávat. ADE je freeware ke stažení na www.adobe.com/products/digital-editions.html.

Na počítačích v studovných (knihovna, počítačové studovny) na fakultě je nainstalován.

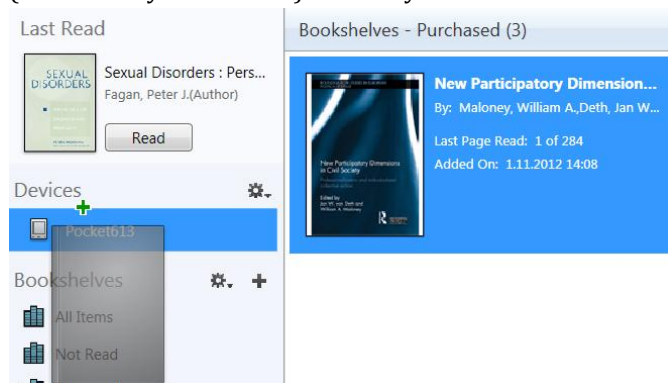
Při prvním přihlášení se k ADE budete vyzváni k tvorbě vlastního Adobe ID. Na knihovních počítačích je většinou již ID vytvořeno, můžete tedy použít knihovni sbírku digitálních knih, ale není problém současně ID odhlásit a přihlásit se svým vlastním.

Knihy se dají číst i na počítači právě v ADE. V ADE vidíte, kterou knihu jste naposled četli (*1), která kniha již má po uplynutí výpůjční doby (*2) – ta již nepůjde otevřít!

Jakmile k počítači připojíte čtečku, objeví se v ADE (*3).



Knihu, kterou si chcete přetáhnout do čtečky, vyberte pokliknutím. Podbarví se vám a vy jí přetáhněte (stisknutím myši a táhnout) do čtečky:



Staženou knihu pak najdete v čtečce v složce DIGITAL EDITIONS. (Složka PUVODNI obsahuje autorsky volná beletristická díla klasiků v různých jazycích).

Návody naleznete i na adrese



<http://www.natur.cuni.cz/fakulta/oddeleni-pro-vedu/EIZ/elektronicke-knihy/ctecky>

